

jaarverslag

TERUGBLIK OP 2021

de Bibliotheek

IJmond Noord

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3	Lezen en literatuur	13
Algemeen	4	Leesbevorderingsactiviteiten	13
Kast met lokale schrijvers	4	Nationale Voorleesdagen	13
De Bibliotheek op school	4	Kinderboekenweek	14
De Bibliotheek komt naar je toe	4	Taalhuis	14
Keuze van een klant	4	Taalspreekuur	14
Meest geleend in 2021	5	Vergroten digitale vaardigheden	14
Informatie	8	Taalhuisbezoekers	14
Kennis en Informatie	8	Leeskring	15
Lokaal historisch erfgoed onder de aandacht brengen	9	Taalmaatjes	15
Zelfredzaamheid van ouderen verhogen	9	Verminderen laaggeletterdheid bij bedrijven	15
Digitale inclusie	9	Ontmoeting en Debat	16
Ontwikkeling en educatie	10	Ouderen	16
VoorleesExpress	10	Community Duurzaamheid	16
Talentlab	10	Nieuwe community's	17
BoekStart	11	Ondersteunen en faciliteren van activiteiten door kinderen	17
BoekStart in de kinderopvang	11	Open Podium	17
Ouderkamers	11	Kunst en Cultuur	18
De Bibliotheek op School	12	Literaire ontmoetingen	18
Media-educatie kinderen	12	Lonkende leestafel en Tafel vol verhalen	18
Samenwerking met het VO en het MBO	12	Septembergras	18

INLEIDING

Wat leuk dat je ons jaarverslag opent! Het is echter leuker om ons dynamische jaarverslag online te bekijken op je laptop of pc. [Klik hier](https://jaarverslag.obijmond.nl) of ga naar: jaarverslag.obijmond.nl.

Het jaarverslag geeft je een beeld van wat de bibliotheek in het jaar 2021 bereikt heeft. Het is de evaluatie van ons **JAARPLAN 2021** dat is gebaseerd op het Beleidsplan 2021-2024. Centraal staan de vijf kernfuncties die vastgelegd zijn in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

Het jaar 2021 werd het tweede jaar dat wereldwijd in het teken stond van de coronapandemie met ingrijpende gevolgen voor de gezondheid van velen. Nederland begint 2021 in lockdown, de Bibliotheek was gesloten en ging door met het aanbieden van alternatieve dienstverlening. Vanaf 19 mei was de Bibliotheek weer open. Mede door de aanwezigheid van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) werd de Bibliotheek door de overheid aangemerkt als essentiële instelling.

De transitie van klassieke uitleenbibliotheek naar een educatieve en maatschappelijke bibliotheek is in 2021 verder vormgegeven. Wel liepen tal van

activiteiten en projecten door de coronacrisis vertraging op. Dit had als oorzaak dat ook het onderwijs en andere samenwerkingspartners met sluiting te maken hadden.

De Bibliotheek is op 30 november voor opnieuw vier jaar gecertificeerd door Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal.

De renovatie en herinrichting van de vestiging in Beverwijk is in 2021 grotendeels uitgevoerd. Het resultaat is een toekomstbestendige bibliotheek met ruimtes waar groepen kunnen samenkomen, studeerplekken en een grote centrale tafel waar genoeg ruimte is voor het organiseren van ontmoeting en debat.

Reacties van klanten over de vernieuwde bibliotheek:

“Ik vond het eerst de lelijkste bibliotheek van het land, maar nu zou ik hier uren kunnen zitten lezen!”

“Het is mooi en overzichtelijk!”

“Wat gaaf ziet alles eruit met de graffiti aan de muur. Ik heb jullie Facebook opgezocht en kwam daar meer foto's tegen – wat een waanzinnige inrichting met dat zwart. Hippe bieb!”

ALGEMEEN

Kast met lokale schrijvers

In zowel de vestiging Beverwijk als Heemskerk is er in 2021 een aparte kast *Van hier* gerealiseerd, met boeken van lokale schrijvers. In vestiging Heemskerk opende de lokale schrijfster Maria Genova die officieel. Het Noord-Hollands Dagblad wijdde hieraan een mooi artikel. In Beverwijk is de kast na de heropening op 1 december in gebruik genomen.

De Bibliotheek op school

De collectievormers hebben voor de basisscholen acht themacollecties samengesteld die actief worden ingezet. Voor de VMBO-afdeling van het Kennemer College is een nieuwe, passende collectie samengesteld.

De Bibliotheek komt naar je toe

Vanwege de lockdown zijn er tussen december 2020 en mei 2021 in Beverwijk en Heemskerk ruim 5000 tassen met boeken thuisbezorgd. De boekentassen werden voor een deel in samenwerking met de vrijwilligers van Stichting

Welzijn Beverwijk bezorgd. De bezorging leverde hartverwarmende reacties op.

De bezorging van de 1000ste boekentas tas leidde via Facebook en de lokale pers tot een landelijk interview in het NRC. En dat leidde weer tot de succesvolle schrijfwedstrijd **De tas voor mevrouw Taekema**.

Keuze van een klant

Door de sluiting van de Bibliotheek is niet elke maand een nieuwe **Keuze van een klant** gepresenteerd. In totaal werd die tien keer voor het voetlicht gebracht. Aan dit project deden heel verschillende personen mee. Van de (ook eerdere) kinderdirecteuren tot een heel gezin.

“Wat een geweldige service toen jullie gesloten waren, ik keek altijd heel erg uit naar de boekentassen. Ze zijn heel erg bevallen, vaak zelfs met het soort boeken waar ik een voorkeur voor had!”

“Zo blij met de thuisbrengservice! Super!! Kinderen hier zijn weer helemaal vrolijk. Mijn dank is groot!”

“Heel erg fijn, die bezorgservice van jullie! Ik vertel het weleens aan vrienden in Amersfoort en daar doen ze dat niet. Dat wilde ik toch even gezegd hebben.”

“Toen ik woensdagavond 13 jan. omstreeks 22.30 uur het verzoek voor een aantal leesboeken verzond, dacht ik: ‘Ze zullen wel pas na het weekeind bezorgd worden’. Groot was de verrassing dat de boeken al op donderdag 14 jan. bezorgd werden. Mijn dank en waardering voor deze snelle service!”

Meest geleend in 2021

Kinderen

- *Griezelbus*-serie van Paul van Loon
- *Het leven van een loser*-serie door Jeff Kinney
- *De waanzinnige boomhut*-serie van Andy Griffith

Volwassenen

- *De boeken* van Lucinda Riley
- *De kaasfabriek* van Simone van der Vlugt
- *Het zoutpad* van Raynor Winn
- *'t Hooge Nest* van Roxane van Iperen,
- *Cliffrock Castle* van Josephine Rombouts,
- *De wilde stilte* van Raynor Winn
- *Martien* van Jan Dijkgraaf
- *De meeste mensen deugen* van Rutger Bregman

De meest geleende tijdschriften van 2021:

- *Donald Duck*, gevolgd door *Libelle*, *Margriet*, *Linda* en *VT Wonen*.

Films en series:

- *The Bay*
- *Vera*
- *The Durrells*
- *Game of Thrones*
- *The Last Kingdom*

Aantal leners

	0-15 jaar		16 – 17 jaar		18 – 20 jaar		21-64 jaar	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Beverwijk	3.945	3.668	674	664	395	379	2.400	2.407
Heemskerk	7.008	6.856	1.298	1.401	755	748	3.353	3.234
Wijk aan Zee	83	82	26	33	13	16	35	30
Totaal	11.036	10.036	1.998	2.098	1.163	1.143	5.788	5.671

	65+		Overige		Totaal	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Beverwijk	971	948	347	347	8732	8.413
Heemskerk	1282	1291	22	34	13.718	13.564
Wijk aan Zee	18	20	1	1	26	182
Totaal	2.271	2.259	370	382	22.626	22.159

Bezoekers per vestiging

	2021	2020	2019
Beverwijk	32.460	51.148	80.508
Heemskerk	66.223	86.499	146.131
Wijk aan Zee	1.047	914	2.219
Totaal	99.730	138.561	228.858
Leescafé Beverwijk	11.461	25.979	65.391
Website	97.509	119.918	99.630

Leners t.o.v. inwoners

	2021	2020
Inwoners	81.054	80.808
Leners	22.626	22.159
Percentage	27,91%	27,42%

Aantal uitleningen

Fysiek	155.110	214.671
Digitaal	26.652	22.741

Boekenbezit volwassenen

	Romans		Informatieve boeken		Totaal	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Beverwijk	17.045	16.272	9.496	9.485	26.541	25.757
Heemskerk	14.542	14.207	6.061	6.397	20.603	20.604
Totaal	31.587	30.479	15.557	15.882	47.144	46.361

Boekenbezit jeugd

	Leesboeken		Informatieve boeken		Totaal	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Beverwijk	12.992	12.956	5.095	4.913	17.981	17.869
Heemskerk	14.211	14.643	6.046	5.810	20.257	20.453
Wijk aan Zee	2.402	2.241	841	813	3.243	3.054
Totaal	31.587	30.479	11.946	11.536	41.481	41.376

Informatie

Openingstijden

De vestigingen in Beverwijk en Heemkerk zijn gemiddeld **40 uur** per week open.

Tussen 9.00 en 13.00 uur worden zij bemenst door vrijwilligers en is er sprake van zelfbediening. Vanaf 13.00 uur werken er betaalde bibliotheekmedewerkers bij de klantenservice en de informatiebalie.

De vestigingen Beverwijk en Heemkerk zijn elk een avond (tot 20.00 uur) geopend. Beverwijk op maandag en Heemkerk op woensdag.

Het servicepunt in Wijk aan Zee is op maandag, dinsdag en vrijdag open. Op maandag en vrijdag zijn er vrijwilligers aanwezig en is er sprake van zelfbediening. Op dinsdag is er van 12.30 - 15.30 uur een bibliotheekmedewerker aanwezig.

Sociale Media

	2021	2020	2019
Volgers Facebook	771	697	613
Volgers Instagram	620	393	236
Totaal	1391	1.090	849

Het aantal volgers op Facebook steeg ten opzichte van 2020 in 2021 met 11%.

In 2021 is het bereik van onze Facebookpagina met 9.3% gestegen ten opzichte van 2020.

Het aantal volgers op Instagram steeg in 2021 met 58% ten opzichte van 2020.

Google-advertenties

De Google-advertenties leverden in 2021 zo'n 24% van het totaal aantal bezoeken aan de website op. Dit betekent dat 28.880 bezoeken aan onze website zijn gebracht via de Google-advertenties. Onze Google-advertenties hadden in 2021 meer dan 320.000 impressies (weergaven bij een zoekopdracht).

De Google-advertenties hebben succesvol de jeugd weten te bereiken. De top-5 best presterende Google Ads-campagnes waren namelijk: 'Digitale bronnen - Jeugd', 'Werkstuk & Spreekbeurt', 'Topic', 'Genre' en 'Kinderboekenweek'.

KENNIS EN INFORMATIE

De Bibliotheek stelt kennis en informatie ter beschikking.

Lokaal historisch erfgoed onder de aandacht brengen

Tussen juni en september zijn in samenwerking met Stichting Oer-IJ acht fietstochten onder leiding van een gids georganiseerd, waaraan 80 mensen deelnamen.

Tussen april en half september organiseerden we in samenwerking met de bibliotheken Heiloo en Kennemerwaard en Stichting Oer-IJ een schrijfwedstrijd, een fotowedstrijd en een schilderwedstrijd met als thema **Ode aan het Oer-IJ-landschap**. In totaal waren er meer dan 100 inzendingen.

Zelfredzaamheid van ouderen verhogen

Het verhogen van de zelfredzaamheid van ouderen in ruime zin en ouderen een podium bieden voor ontmoeting is een belangrijk doel voor de maatschappelijke bibliotheek. Ondanks corona zijn er in de Bibliotheek waardevolle

ontmoetingen en informatieve bijeenkomsten georganiseerd die de zelfredzaamheid verhogen. Nu en dan konden ouderen gelukkig toch ook nog terecht bij het Digitaal Inloopspreekuur.

Digitale inclusie

Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is een belangrijk middel om burgers te helpen hun weg te vinden in de digitale samenleving en om de digitale inclusie te vergroten. Dankzij het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) vonden meer unieke bezoekers de weg naar de Bibliotheek. In 2021 stelden burgers uit Beverwijk, Wijk aan Zee, Heemskerk en Uitgeest daar 201 IDO-vragen.

ONTWIKKELING EN EDUCATIE

De Bibliotheek ondersteunt voorschoolse voorzieningen, onderwijs en mediatheken voor primair en voortgezet onderwijs en het MBO.

VoorleesExpress

Om de taalontwikkeling bij kinderen te bevorderen en laaggeletterdheid tegen te gaan is de Bibliotheek IJmond Noord in september 2021 aangesloten bij de (landelijke) VoorleesExpress. Ouders die hun kinderen actief stimuleren bij hun taalontwikkeling, door veel voor te lezen en ze aan te moedigen zelf te lezen, zorgen ervoor dat hun kinderen gemotiveerder zijn om te lezen, meer lezen en leesvaardiger zijn. Hierdoor presteren deze kinderen beter op school.

De VoorleesExpress ondersteunt Beverwijkse en Heemskerkse gezinnen met kinderen van twee tot en met acht jaar die moeite hebben met taal. Vrijwilligers hebben twintig sessies met een gezin. Zij ontmoeten elkaar thuis, online of op een openbare plek. Samen met de ouders gaan ze aan de slag met taal en (voor)lezen.

COVID-19 had ernstige gevolgen gehad voor het voorlezen bij de gezinnen thuis. Coronamaatregelen maakten huisbezoeken in de eerste maanden van 2021 namelijk onmogelijk. Weliswaar nam het aantal aanmeldingen van gezinnen in deze periode toe, het aantal aanmeldingen van vrijwilligers nam juist af. Sinds september startten eenentwintig nieuwe vrijwilligers bij een voorleesgezin. Voor nog eens zestien gezinnen wordt een vrijwilliger gezocht.

Talentenlab

Het TalentenLab in het digilokaal in Beverwijk was in 2021 op woensdagmiddagen zestien keer open. Als gevolg van de coronamaatregelen was de Bibliotheek de overige woensdagen gesloten. Gemiddeld kwamen acht kinderen naar het TalentenLab voor een speciale les over techniek of mediawijsheid. De activiteiten liepen uiteen van programmeren tot spelen met de *GraviTrax*.

Het drukst bezocht werd de woensdagmiddag waarbij de *Spacebuzz* uit Noordwijk naar de Bibliotheek in Beverwijk kwam. In de *buzz* maakten 45 kinderen onder leiding van niemand minder dan astronaut André Kuipers een virtuele reis rond de aarde. Gezeten op een speciale Spaceshuttle-stoel keken de kinderen door een virtualrealitybril naar de aarde en leerden zo dat we allemaal *zuinig op onze aardbol* moeten zijn. Veel kinderen en ouders gaven aan dat het een *geslaagde missie* van het TalentenLab was.

BoekStart

BoekStart is een middel om een collectie speciale boeken voor baby's en peuters aan te bieden en hierover voorlichting te geven, met als doel het voorlezen aan jonge kinderen te stimuleren en zo leesachterstanden te voorkomen en een bijdrage te leveren aan leesbevordering en leesplezier bij kinderen van nul tot en met twee jaar. Ouders van jonge kinderen ontvangen in de bibliotheek inschrijving van hun kind als bibliotheeklid een Boekstartkoffertje. Daarin zit een hardkartonnen en stoffen boekje en belangrijke informatie over het belang van vroegtijdig voorlezen en zinvolle voorleestips.

In 2021 was er een coronageboortegolf. In die periode deelden de consultatiebureau medewerkers de Boekstartkoffertjes aan jonge ouders uit. In december zijn via de Voedselbank en via verloskundigen praktijken Boekstartkoffertjes aan jonge gezinnen in IJmond Noord uitgedeeld. In september bood de Bibliotheek jonge ouders een drietal workshops aan met de thema's: gezonde voeding voor kleintjes, voorlezen aan baby's en voorlezen aan peuters.

BoekStart in de kinderopvang

BoekStart is een effectief programma om voorlezen bij de kinderopvang te professionaliseren. Kinderopvangorganisaties die deelnemen aan BoekStart bieden een goed voorleesklimaat waarbij sprake is van een actuele collectie, dagelijks voorlezen, geschoolde medewerkers en aandacht voor taalzwakke kinderen. Van wezenlijk belang daarbij is dat de Bibliotheek, de gemeente en de organisaties voor kinderopvang een structurele samenwerking aangaan die zij jaarlijks gezamenlijk evalueren.

De Bibliotheek heeft voor de peuters van Kindcentrum De Marel themacollecties met boekjes samengesteld die de leidsters in de coronatijd in de Bibliotheek kwamen ophalen. Ouders die hun peuter bij het Kindcentrum aanmeldde, kregen een welkomsttas van de Bibliotheek. Daarin zat naast informatie over en een inschrijfformulier voor de Bibliotheek, informatie over het programma BoekStart, een voorleesgids, en een klein cadeautje. Tenslotte verzorgde de Bibliotheek voor alle leidsters in de kinderopvang een online informatieavond met een leuke workshop, waarbij het prentenboek van het jaar centraal stond.

Ouderkamers

Het primaire doel van Samen Lezen in de Ouderkamer is om ouders op school op informele wijze gelegenheid te bieden hun eigen leesvaardigheid te vergroten en de Nederlandse taal te oefenen. Door het verbeteren van taalbeheersing stimuleren we ouders om thuis hun kinderen voor te lezen en met hun kinderen Nederlands te spreken. Zo krijgen kinderen meer kansen om hun eigen taalontwikkeling te vergroten en meer leesplezier te ervaren.

Op twee basisscholen in Heemskerk is gestart met de *Ouderkamer op school*. Op een basisschool in Beverwijk werd in september gestart, maar ook daar is het project in 2021 nog niet voortgezet als gevolg van de situatie rond COVID-19.

De Bibliotheek op School

Binnen *De Bibliotheek op School* werken onderwijs, bibliotheek en gemeenten samen. Het landelijke programma biedt bouwstenen om dagelijks, op school én thuis, aandacht aan leesplezier en mediawijsheid te schenken. Dit gebeurt met deskundige en opgeleide lees-/mediaconsulenten, een aantrekkelijke collectie en met een digitale lees- en leeromgeving.

Door als basisschool aan te sluiten bij het programma *De Bibliotheek op school* en de samenwerking aan te gaan met de Bibliotheek, wordt taalachterstand bij kinderen voorkomen en het leesplezier vergroot. In oktober 2021 sloot basisschool De Zeester zich als zevende Bibliotheek op School aan. De leesconsulenten verzorgden online lessen en zijn op de scholen geweest. Zo maakten de kinderen online kennis met schrijfster en voormalig kinderboekenambassadeur Manon Sikkel. Ook hebben de kinderen online een boekenkring meegemaakt en maakten zij kennis met theaterleeslessen. In de Poëzieweek werkten de kinderen met gedichtenwolkjes en tijdens de Kinderboekenweek verzorgden de leesconsulenten lessen op de scholen met het thema: **Worden wat je wil**. Met behulp van het genredobbelspel leerden de kinderen de verschillende genres kennen en alle kinderen van groep 3 kregen voor de vakantie een vakantieleestas mee met een bingokaart, een vakantiedoeboek en leestips.

Media-educatie kinderen

De Bibliotheek stelt zich ten doel om kinderen te leren hoe zij informatie kunnen zoeken en beoordelen, hoe zij zich bij het gebruik van sociale media verstandig kunnen gedragen en wat er nodig is bij het maken van media zelf. Het jaarprogramma basisonderwijs van de Bibliotheek biedt een doorgaande leerlijn mediawijsheid. Deze leerlijn staat in vijf programma's in het jaarprogramma centraal. In 2021 stonden er 65 groepen ingeschreven om deel te nemen aan een mediawijze activiteit.

Samenwerking met het VO en het MBO

De ontwikkeling van de samenwerking met het VO en het MBO ondervond in 2021 veel hinder van de coronamaatregelen. Nu is opnieuw contact gelegd met het praktijkonderwijs en inmiddels worden er plannen gemaakt.

Ondertussen is ook contact gelegd met de secties Nederlands van het Kennemer College HAVO/VWO en het Kennemer College Beroepsgericht.

De Bibliotheek en het Nova College Beverwijk zorgen ervoor dat studenten die later met kinderen gaan werken goed op de hoogte zijn van hun invloed op het proces van taalontwikkeling bij deze kinderen. De Bibliotheek bood hen ondersteuning bij de lessen over leesbevordering, taalontwikkeling en het gebruik van jeugdboeken bij de opleidingen tot **pedagogisch werker** en **onderwijsassistent**. Alle klassen ontvingen gastlessen en er is uitgebreide ondersteuning geweest bij het geven van het keuzevak Leesspecialist. De lesstof is persoonlijk met de docenten doorgenomen. Hierbij werden veel tips gegeven en lesmaterialen geleverd. Hans Hagen gaf de leerlingen van het tweede leerjaar een inspirerende workshop. Daarna konden ze op hun stagescholen direct met gedichten aan de slag.

LEZEN EN LITERATUUR

De Bibliotheek organiseert leesstimuleringsprojecten voor diverse doelgroepen. Lezen prikkelt de fantasie en brengt ontspanning. Lezen helpt tegen eenzaamheid. Wie leest ontdekt een andere wereld. Maar wat als je niet of nauwelijks kunt lezen?

Leesbevorderingsactiviteiten

We brachten de vervangende **Boekenweek** onder de aandacht van het publiek en verspreidden de bijbehorende materialen. Dit werd door onze klanten en bezoekers zeer gewaardeerd. Tijdens de **Maand van de geschiedenis** deelden we het magazine van de maand van de Geschiedenis uit.

De tijdens de actie **Nederland Leest** gratis verkrijgbare boekjes *De Wandelaar* van Adriaan van Dis en het jeugdboek *Katvis* van Tjibbe Veldkamp waren al snel op.

Nationale Voorleesdagen

Tijdens de landelijke campagne Nationale Voorleesdagen stond het prentenboek *Coco* van Loes Riphagen centraal. Op 11 januari gaf Loes tijdens een online informatieavond voor leidsters van kinderdagverblijven en peutercentra en leerkrachten van de kleutergroepen van het basisonderwijs een inspirerende workshop. Niet alleen liet ze haar atelier zien, maar ze vertelde ook enthousiast over het proces van het maken van een prentenboek. Tot slot gingen de deelnemers aan de slag met het knutselen van een *Coco*-figuurtje. Alle 30 aanwezigen kregen van tevoren een tas met de materialen voor de workshop, een voorleesgids, lessuggesties

en het bestelde prentenboek met een bijbehorend poppetje.

Na afloop kregen we de volgende reacties:

“Ik vond het fascinerend om een inkijkje te krijgen in de wereld van een schrijver/illustrator.”

“Het boek gaan we vanaf volgende week voorlezen en ook gaan we de tips opvolgen over de knutselpagina online. Erg leuk dat ook deze mogelijkheid er is zodat we activiteiten kunnen uitvoeren aansluitend bij het boek.”

“Dit was een prima alternatief, ondanks dat het voor de meeste van ons nieuw was ging het heel soepel”

De jaarlijkse voorstelling in de Bibliotheek is gerealiseerd op een alternatieve en leuke manier: het bekijken van de door het Zoldertheater op YouTube beschikbaar gestelde voorstelling **Boevenstreken**. Op 1 februari 2021 werd deze voorstelling 89 keer online bekeken.

Kinderboekenweek Worden wat je wil!

Tijdens de Kinderboekenweek van 6 tot en met 12 oktober kwamen er vijftig groepen 5/6 uit het basisonderwijs naar de Bibliotheek IJmond Noord om kennis te maken met het werk van kinderboekenschrijvers en illustratoren waaronder Mark Janssen. Hij maakte het boek Dromer, het Prentenboek van de Kinderboekenweek 2021. Zondag 10 oktober vierde de Bibliotheek IJmond Noord samen met het Kennemer Theater, KEK en het Centrum voor de Kunsten Beverwijk een spetterend Kinderboekenweekfeest met onder andere een workshop van illustrator Sanne te Loo.

Taalhuis

Een op de negen bewoners van Beverwijk en Heemskerk is laaggeletterd. Daarom is de dienstverlening aan laaggeletterden speerpunt bij de Bibliotheek IJmond Noord. Taalhuis IJmond is een samenwerkingsverband tussen alle taalaanbieders in de regio. Het is ook een informatiepunt voor mensen die de Nederlandse taal (beter) willen leren. Het Taalhuis geeft informatie en advies aan vrijwilligers, gemeenten en bedrijven. Tijdens het Taalspreekuur kunnen inwoners zich laten informeren over cursussen en bijeenkomsten. Ook kan iedereen er taal- of rekenoefeningen doen en makkelijke lees- en informatieve boeken lezen en lenen. Mensen worden er doorverwezen naar de voor hen best passende plek.

Taalspreekuur

Ondanks de coronabeperkingen kwamen er 153 mensen met een vraag naar het Taalspreekuur. De meeste bezoekers van het Taalspreekuur willen beter Nederlands leren spreken. Daarna komt Nederlands leren en tot slot beter Nederlands lezen en schrijven.

In de zomer zijn er minder mogelijkheden om de taal te blijven oefenen. Daarom werden dit jaar in buurthuis Wijk aan Duin voor het eerst taalzomeractiviteiten aangeboden. Gezamenlijk georganiseerd door de Bibliotheek, Stichting Participatie Anderstaligen (SPA) en Stichting

Welzijn Beverwijk. Zeven deelnemers deden met veel plezier aan de taal- en sportspelletjes mee.

Vergroten digitale vaardigheden

Taalhuisbezoekers

Voor het helpen van digitaal minder vaardige mensen is het noodzakelijk om in dezelfde ruimte aanwezig te zijn. Taalhuisbezoekers vragen vaak intensieve een-op-eenbegeleiding. Dit was in 2021 eigenlijk niet mogelijk. Er zijn wel pogingen gedaan om net als in 2020 cursussen Start Digitaal aan te bieden, maar deze cursus is niet geschikt om op anderhalve meter onderlinge afstand van de deelnemers te geven. Vanuit het Taalhuis zijn wel tien mensen voor een cursus Klik en Tik doorverwezen naar het Digitaal Inloopsprek uur. Zij behaalden één of meerdere certificaten.

Vergroten digitale vaardigheden volwassenen

- 121 abonnees Digitaal Handig(er)
- 111 online bezoekers
- 166 offline bezoekers
- 13 SeniorWeb-cursisten

Omdat fysieke bijeenkomsten niet mogelijk waren is eind 2020 de nieuwsbrief **Digitaal Handiger** gelanceerd waarmee we inmiddels 121 mensen om de maand informeren over onderwerpen die uiteenlopen van het gebruik van sneltoetsen tot bitcoins.

Daarnaast hebben we onze klanten begin dit jaar digitaal kunnen bedienen. Zo gaf Maria Genova twee online lezingen. Eén over de gevaren om gehackt te worden en één over datingfraude. In totaal kwamen daar 30 mensen op af. De lezing **Het is een complot!**, over het hoe en waarom van complotdenkers, trok zelfs 81 online bezoekers. Op fysieke bijeenkomsten over drones en e-books en twee bijeenkomsten over het coronatoegangsbewijs kwamen ook nog 28 bezoekers af.

De introductie van de CoronaCheck-app zorgde er mede voor dat het digitaal inloopsprekuren van de Bibliotheek ondanks corona toch nog 138 bezoekers verder heeft kunnen helpen. Vooral vlak na de aankondiging ervan waren er spreekuren waar we meer dan twintig mensen per keer hielpen met het aanvragen van een DigiD of een papieren QR-code.

Als gevolg van de coronamaatregelen is ook SeniorWeb weinig in de Bibliotheek actief geweest. Uiteindelijk hebben ze in totaal drie cursussen gegeven waarbij in totaal dertien cursisten aanwezig waren. Wederom vanwege de coronamaatregelen konden helaas nog wel meer activiteiten om digitale vaardigheden te vergroten niet doorgaan.

De bijeenkomst over virtual reality bleek niet haalbaar en ook de plannen voor het opzetten van een nieuw Digicafé werden even in de ijskast gezet tot een periode met een wat zekerder vooruitzicht.

Leeskringen

In de Bibliotheek zijn zes leeskringen voor mensen die graag samen met anderen willen lezen. Zo'n leeskring is bedoeld voor iedereen die lezen lastig vindt. Er zijn vaste vrijwilligers die hen begeleiden. Er wordt een uur samen gelezen en gepraat. Hier geldt opnieuw dat de leeskringleden door de coronabeperkingen jammer genoeg minder samen konden lezen.

Taalmaatjes

Taalmaatjes van taalorganisatie **Stichting Participatie Anderstaligen (SPA)** leerden en werkten op afspraak in de Bibliotheek.

Verminderen laaggeletterdheid bij bedrijven

In 2021 zijn er nog geen bedrijven concreet benaderd. Wel verzamelden we alvast achtergrondinformatie die we bespraken met medewerkers van **Stichting Lezen en Schrijven**.

In samenwerking met SPA benaderden we voor het project **Taalcoach voor 1 dag** in het najaar de organisaties **IJmond Werkt**, **ViVa! Zorggroep** en mogelijke andere bedrijven of organisaties uit de regio met de vraag of zij aan dit project mee willen werken. Het idee van **Taalcoach voor 1 dag** is een wisselwerking: iets leuks doen met werknemers van een bedrijf en anderstaligen om zo onder andere bekendheid te geven aan de doelgroep anderstaligen/laaggeletterden.

ONTMOETING EN DEBAT

De Bibliotheek als platform om kennis te delen

Onze dienstverlening reikt verder dan onze muren: we trekken naar buiten om mensen te bereiken die niet vanzelf de Bibliotheek bezoeken.

Ouderen

In het kader van de uitgebreide activiteitenreeks voor senioren Winter op 't plein, Lente op 't plein en Zomer op 't plein gaven neerlandica Joni Zwart en voormalig leraar Nederlands Jaap Tesselaar op maandagmiddagen diverse, gratis te volgen lezingen rond literatuur en cultuur. Vanwege corona gebeurde dat tot de zomer online. Later dit jaar nam voormalig stadsdichter Isa van Klaveren het van Joni Zwart over.

Tussen 18 januari en 16 augustus stonden de volgende (online) lezingen op het programma:

- *Winter in de literatuur* (27 deelnemers)
- *Schatgraven in de poëzie* (Nationale Poëzieweek: 14 deelnemers)
- *Liefde in de literatuur* (26 deelnemers)
- *Een nieuw geluid in de literatuur* (22 deelnemers)
- *Reizen in boeken* (13 deelnemers)
- *Kunst in boeken* (10 deelnemers)
- Zes lezingen rond de literatuur en cultuur van achtereenvolgens

- Ierland (29 deelnemers)
- Portugal (24 deelnemers)
- Italië (30 deelnemers)
- Griekenland (32 deelnemers)
- Oostenrijk (30 deelnemers)
- Zweden (33 deelnemers)

Community Duurzaamheid

Door community's te faciliteren kan de Bibliotheek functioneren als een platform voor inwoners om kennis met elkaar te delen. De activiteiten van de community Duurzaamheid die de Bibliotheek ondersteunt, werden in samenwerking met **Beverwijk Duurzaam** georganiseerd. Nog altijd is Beverwijk Duurzaam voor de Bibliotheek een belangrijke gesprekspartner vanwege hun expertise en uitgebreide netwerk van mensen en organisaties die zich eveneens richten op duurzaamheid in brede zin.

In het kader van het project Duurzaamheid overhandigde de Bibliotheek een collectie boeken over ecologisch tuinieren aan buurthuis **Wijk aan Duin**, waar een ecologische buurttuin is aangelegd. Ook organiseerden we een lezing waar Rob van Holstein kwam vertellen over zijn ervaringen bij en met het opruimen van een

miljoen blikjes en ander zwerfafval in het Westland. Voor vestiging Heemskerk hebben we eind 2021 nog een flinke collectie boeken aangeschaft voor in de kast Duurzaamheid.

Nieuwe community's

Er zijn in 2021 twee nieuwe community's gevormd. De community Online Boekenclub kwam tot stand nadat de Bibliotheek een direct mail met een oproep naar de leden stuurde. De community Lokale Schrijvers ging dat jaar vanwege de coronamaatregelen nog niet van start.

Ondersteunen en faciliteren van activiteiten door kinderen

100-Talenten-Bibliotheek

De kinderen van de 100-Talenten-Bibliotheek organiseerden dit jaar twee activiteiten. De **Boeken-escaperoom** leverde veel geblader en zoek in boeken op. De sleutel om uit de jeugdafdeling te ontsnappen is gevonden! Het spreekt voor zich dat wij als ondersteuner en platform voor kinderen om zelf activiteiten te organiseren voor 2021 een groter aantal activiteiten voor ogen hadden, maar de coronamaatregelen, de

verbouwing van de Bibliotheek en het sluiten van de scholen stonden dit doel helaas ernstig in de weg.

Open Podium

Samen met het Cultuurhuis in Heemskerk organiseerde de Bibliotheek op 11 september een feestelijk Open Huis, **de Cultuurcarroussel**, dat in het teken stond van cultuur en literatuur. Bezoekers konden kennismaken met lokale schrijvers en hun boeken laten signeren. Voor leeskringen en andere geïnteresseerden organiseerden we een workshop **Poëzie Lezen** met dichteres Ellen Deckwitz. Bibliotheekinnovator Karen Bertrams gaf een workshop **Hoe je samen lezen leuk maakt** en tot slot gaf jeugddesigner Sanne te Loo een workshop tekenen aan kinderen.

KUNST EN CULTUUR

Literaire ontmoetingen

Om jongeren en volwassenen in aanraking brengen met schrijvers organiseert de Bibliotheek literaire ontmoetingen. Tijdens de lockdown gaven Susan Smit en Tommy Wieringa ieder een online lezing. In samenwerking met het Kennemer theater en Cultuurhuis Heemkerk organiseerden we ook twee goedbezochte literaire ontmoetingen met dichteres Ellen Deckwitz en schrijver Twan Huys. Toneelschrijver en theatermaker Iris Stam verzorgde de online workshop Toneelschrijven en schrijfster Maria Genova trakteerde maar liefst 50 deelnemers op een online workshop Korte verhalen schrijven.

In dorpshuis De Moriaan in Wijk aan Zee bezochten 30 belangstellenden in oktober een boeiende presentatie met als titel De Reis van de Nachtwacht. De presentatie ging over de reis van Rembrandts beroemde schilderij de Nachtwacht tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een korte film gaf extra informatie over de verplaatsing van kunstwerken en de bouw van de bunkers in Heemskerk waarin kunst werd veiliggesteld.

Lonkende leestafel en Tafel vol verhalen

De Lonkende Leestafel en de Tafel vol verhalen zijn leesbevorderingsprojecten voor ouderen en mensen met een psychische kwetsbaarheid. Naast de bestaande projecten is dit jaar gezocht naar nieuwe mogelijkheden voor de Leestafels. Er is een start gemaakt met de maandelijkse Lonkende Leestafel 2.0, met lokale experts in samenwerking met de welzijnsorganisaties van Heemskerk, Beverwijk en Wijk aan Zee. De eerste stappen zijn gezet om de Tafel vol verhalen als

los onderdeel van CultuurKracht in te zetten.

We gaan onderzoeken hoe het lezen en bekijken van boeken samengevoegd kan worden met verschillende andere culturele activiteiten.

Septembergras

Tijdens de kunstmanifestatie Septembergras gaf Jaap Tesselaar op vrijdag 3 en 10 september een tweedelige poëzieworkshop in de tuin van buitenplaats Akerendam. Deze workshops werden georganiseerd door Stichting Kunst & Cultuur in samenwerking met Bibliotheek IJmond Noord.

